

Salmonellanäytteenotto-ohje nautatiloille (tehty 02.05.2012)

1. Näytteenotto-ohje

- a. Jokaista tutkittavaa eläintä kohden otetaan noin ruokalusikallinen tuoretta ulostetta esimerkiksi noin viiden litran vetoiseen vahvaa muovia olevaan pakastepussiin. Yhteen pussiin kerätään ulostetta enintään 20 eläimeltä. Karjakohtainen tutkittavien eläinten määrä käy ilmi tämän ohjeen kohdasta 2. Ulostenäytteen voi ottaa peräsuolesta tai lattialta tuoreista ulostekasoista. Karsinoissa olevien eläinten osalta voidaan lattian eri kohdista kerätä tarvittava määrä ulostenäytteitä; näytteiden kuulumista eri eläimille ei ole tarpeen varmistaa.
- b. Pussiin lisätään hieman kädenlämpöistä vettä ja pussin sisältö sekoitetaan huolellisesti puristelemalla pussia ulkoapäin useita minuutteja. Pussin sisällöstä otetaan noin ½ dl näyte kertakäyttölusikalla tai kauhalla tms. näytepurkkiin. Mikäli käytetään kauhaa tms. tulee se pestä vedellä, desinfioida ja huuhdella uudelleen juoksevalla vedellä näytteiden välillä.
- c. Purkki suljetaan tiiviisti ja merkitään juoksevalla numeroinnilla. Kukin purkki suljetaan erikseen tiiviiseen muovipussiin.
- d. Näytteitä seuraava lähete täytetään huolellisesti: Läheteeseen merkitään, kuinka monen eläimen ulostetta kukin näyte sisältää ja miltä eläinryhmältä se on otettu. Lähete pakataan vesitiiviissä pakkauksessa sisään näytepakkaukseen toimitettavaksi laboratorioon. Käytettävä lähete on Ruokaviraston tutkimuslähete.
- e. Näytteet pyritään ottamaan alkuviikosta ja toimittamaan / lähettämään samana päivänä elintarvikelaboratorioon. Salmonellaa tutkivat laboratoriot -lista löytyy Ruokaviraston nettisivuilta.

Näytteenoton aikana ja sen jälkeen huolehditaan hyvästä työskentely- ja käsihygieniasta.

2. Tutkittavien eläinten määrä

- a. Alle 40 naudan karjat (pitopaikat):
  - Jokaisesta karjan eläimestä otetaan ulostenäyte. Näytteet yhdistetään enintään 20 eläimen yhteisnäytteiksi.
- b. 40–200 naudan karjat (pitopaikat):
  - Jokaisesta karjan nuorimmasta tai vastapoikineesta 40 eläimestä otetaan ulostenäyte. Näytteet yhdistetään kahdeksi enintään 20 eläimen yhteisnäytteeksi.
  - Seuraavilta 160 eläimeltä otetaan ulostenäyte joka toisesta eläimestä. Nämä näytteet yhdistetään enintään 20 eläimen yhteisnäytteiksi.
  - Mikäli karjassa on ripuloivia eläimiä, otetaan em. yhteisnäytteisiin kerättävät ulostenäytteet ensisijaisesti niiltä.

c. Yli 200 naudan karjat (pitopaikat):

- Jokaisesta karjan nuorimmasta tai vastapoikineesta 40 eläimestä otetaan ulostenäyte. Näytteet yhdistetään kahdeksi enintään 20 eläimen yhteisnäytteeksi.
- Seuraavaksi nuorimmilta 160 eläimeltä otetaan ulostenäyte joka toisesta eläimestä. Nämä näytteet yhdistetään enintään 20 eläimen yhteisnäytteiksi.
- Seuraavilta vanhemmilta eläimiltä otetaan ulostenäyte joka viidennestä eläimestä. Nämä näytteet yhdistetään enintään 20 eläimen yhteisnäytteiksi.
- Mikäli karjassa on ripuloivia eläimiä, otetaan em. yhteisnäytteisiin kerättävä ulostenäytteet ensisijaisesti niiltä.

Jos samassa pitopaikassa on eläimiä useammassa eri osastossa, on jokaisesta osastosta otettava vähintään yksi 20 eläimen yhteisnäyte. Jos osastossa on eläimiä alle 20, otetaan yhteisnäytteeseen yksi ulostenäyte jokaista eläintä kohti.